

Література

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
2. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. № 232/94 // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 51. – Ст. 446.
3. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_038
4. Про серйозні недоліки в роботі та невідкладні заходи щодо поліпшення діяльності цивільної авіації: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1996 р. № 1587 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1587-96-%D0%BF>
5. Міжнародне право: Основні галузі: підручник / за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2004. – 816 с.

УДК 341:629.73(043.2)

Беззубов Д. О., д. ю. н., доцент,
Коваль І. О., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ПОВІТРЯНИХ СПОЛУЧЕНЬ

У наш час важко уявити світ без транспортних сполучень. У свою чергу повітряні сполучення займають вагоме місце сьогодні, адже це є одним з найшвидших способів перевезення людей та вантажу майже у будь-яку точку світу. З огляду на це, питання про правове регулювання повітряних сполучень потребують постійного розвитку та дослідження.

Відповідно до ст. 96 Конвенції про міжнародну цивільну авіацію «Повітряне сполучення» означає будь-яке регулярне повітряне сполучення, здійснюване повітряними суднами з метою суспільних перевезень пасажирів, пошти або вантажу [1].

Так як у наш час зростає роль міжнародних відносин у різних сферах життєдіяльності людини, важливе місце займають саме міжнародні повітряні сполучення. Відповідно до Конвенції, що зазначалась вище, «Міжнародне повітряне сполучення» означає повітряне сполучення, здійснюване через повітряний простір над територією більше ніж однієї держави.

Європейська рада своєю директивою від 25 липня 1983 р. також запровадила режим часткової «лібералізації» щодо внутрішньо-регіональних повітряних сполучень між державами Західної Європи. Він поширюється тільки на польоти повітряних суден місткістю не більше 70 місць або з максимальною злітною вагою 30 т [2].

Більшість міжнародних повітряних сполучень здійснюється з

комерційною метою: перевезення пасажирів, багажу, вантажів і пошти за певну плату. Некомерційні міжнародні польоти виконуються значно рідше (перевезення офіційних делегацій, науково-дослідні польоти, повітряні подорожі приватних осіб на своїх літаках і т.ін.). У міжнародному праві поняття міжнародних повітряних сполучень (перевезень) зазвичай розкривається через комерційні права (або «свободи повітря»). До них належать п'ять основних «свобод повітря»:

1) Право транзитного польоту без посадки над територією держави, що надала це право;

2) Право транзитного польоту з посадкою з некомерційною метою (в основному для заправлення паливом), тобто без взяття на борт пасажирів або їх висадження, розвантаження і завантаження багажу й пошти;

3) Право висаджувати в іноземній державі пасажирів і вивантажувати вантажі й пошту, взяті на борт у державі реєстрації повітряного судна;

4) Право брати на борт пасажирів, вантажі й пошту в іноземній державі з метою їх перевезення в державу реєстрації повітряного судна;

5) Право брати на борт пасажирів, вантажі й пошту в іноземній державі з метою їх перевезення в будь-яку третю державу і так само висаджувати пасажирів і розвантажувати вантажі й пошту в цій третій державі.

Перші дві «свободи» складають зміст Угоди про транзит по міжнародним повітряним лініям 1944 року. Всі п'ять даних «свобод» закріплені в Угоді про міжнародний повітряний транспорт 1944 року. Проте існують ще три «свободи повітря»:

1) право здійснювати перевезення між третіми країнами через свою територію;

2) право здійснювати перевезення між третіми країнами, минаючи свою територію;

3) право здійснювати каботажні перевезення, початок і закінчення яких повністю знаходяться в межах іноземної держави [3].

Подібні домовленості, що фіксуються в особливих міждержавних угодах, можуть класифікуватися за наступними категоріями:

а) угода «Чиказького типу» - типова угода про тимчасові повітряних маршрутах, зразок якого був розроблений у рамках ІКАО, що відтворює основні принципи Чиказької конвенції 1944.

Угода повинна містити чітку вказівку на те, які авіакомпанії країн-контрагентів допускаються до експлуатаційної діяльності на встановлених повітряних маршрутах та лініях, а також підтверджувати, що кожна з них допускається до експлуатаційної діяльності авіакомпаній відповідно до застосованих національних нормативних актів даної держави і вимогам його відповідних компетентних органів.

Одна з найважливіших тенденцій у цивільній авіації сьогодні - лібералізація регулювання міжнародних повітряних сполучень. Сьогодні

все більше держав стають учасниками домовленостей про повний доступ до ринку, тому правове регулювання міжнародних сполучень має бути повним і всебічним. У питанні регулювання умов експлуатації міжнародних повітряних сполучень поки що немає документа універсального характеру. Звичайно це питання вирішується у двосторонніх і регіональних угодах, і завдяки неоднаковому економічному становищу партнерів, найбільш потужним авіакомпаніям удається здобувати певні переваги. Останнім часом, у зв'язку з розширенням демократичних принципів у міжнародному співробітництві, усе частіше й частіше укладаються договори на основі рівності, справедливості та рівних можливостей.

Література

1. Про міжнародну цивільну авіацію: Конвенція / [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_038
2. Тимченко Л. Д. Міжнародне право [Електронний ресурс] / Л. Д. Тимченко, В. П. Кононенко // Знання. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: http://info-library.com/book/14_Mijnarodne_pravo.html
3. Буроменський М. В. Міжнародне право [Електронний ресурс] / М. В. Буроменський // Юрінком. – 2006. – Режим доступу до ресурсу: <http://uristinfo.net/mezhdunarodnoe-pravo/139-mvburomenskiy-mizhnarodne-pravo.html>
4. Міжнародне право [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://o-pravovedenii.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=326:pravove-regulyuvannya-mizhnarodnix-komercijnix-povitryanij-povidomlen&catid=42&Itemid=7

УДК 347.82 (477) (043.2)

Беззубов Д. О., д.ю.н., доцент,
Лучок А. М., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

РЕФОРМА В ГАЛУЗІ ПОВІТРЯНОГО ТА КОСМІЧНОГО ПРАВА В ЗВ'ЯЗКУ З ЄВРОІНТЕГРАЦІЄЮ УКРАЇНИ

Україна – авіаційна держава, яка має неабиякий потенціал в галузі повітряної та космічної діяльності. Але, не дивлячись на це, процес євроінтеграції потребує вдосконалення та розвитку національного законодавства, вирішення нагальних проблем, які заважають розвиватись у даній сфері. Тому постало нагальне питання про проведення реформи в галузі повітряного та космічного права.